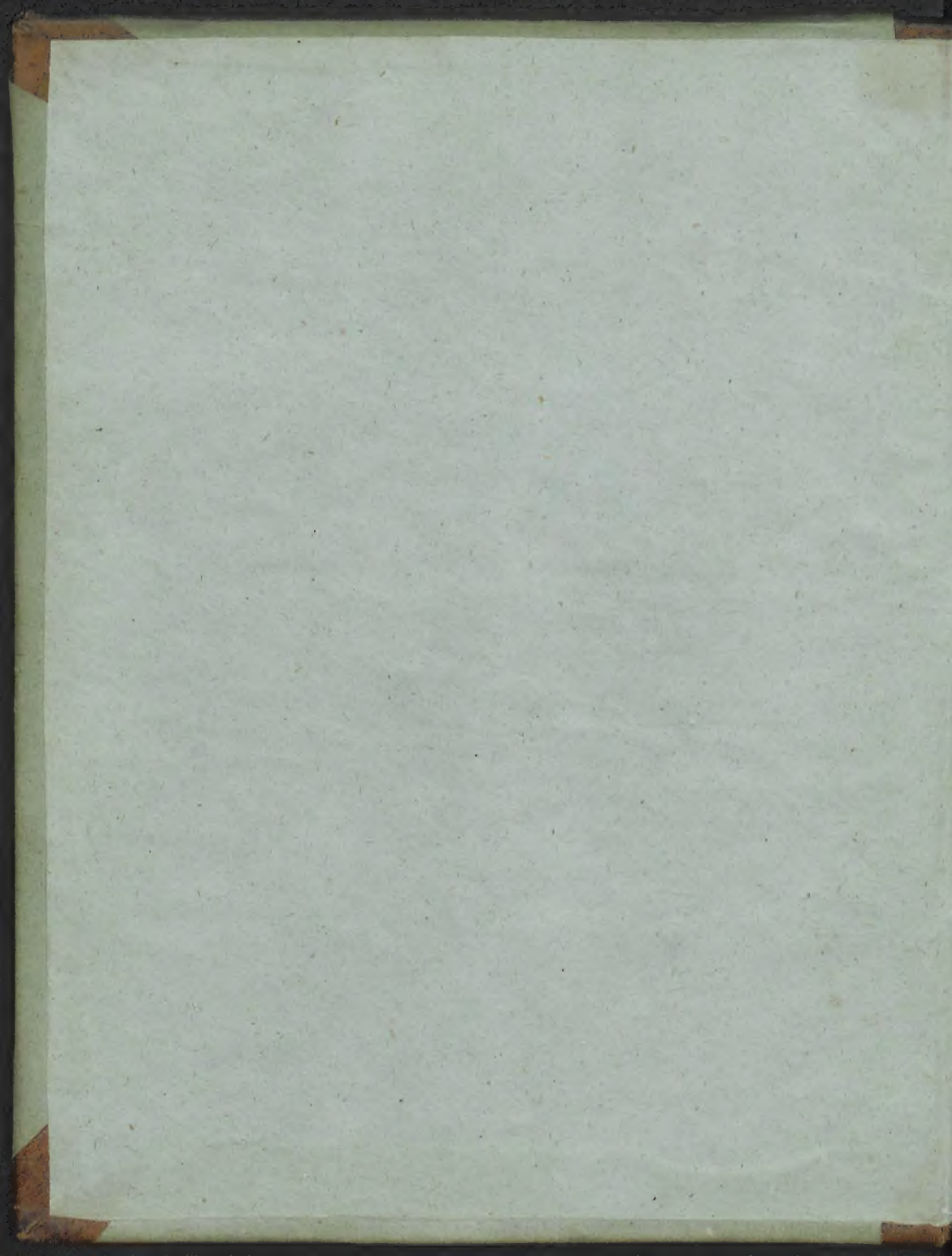

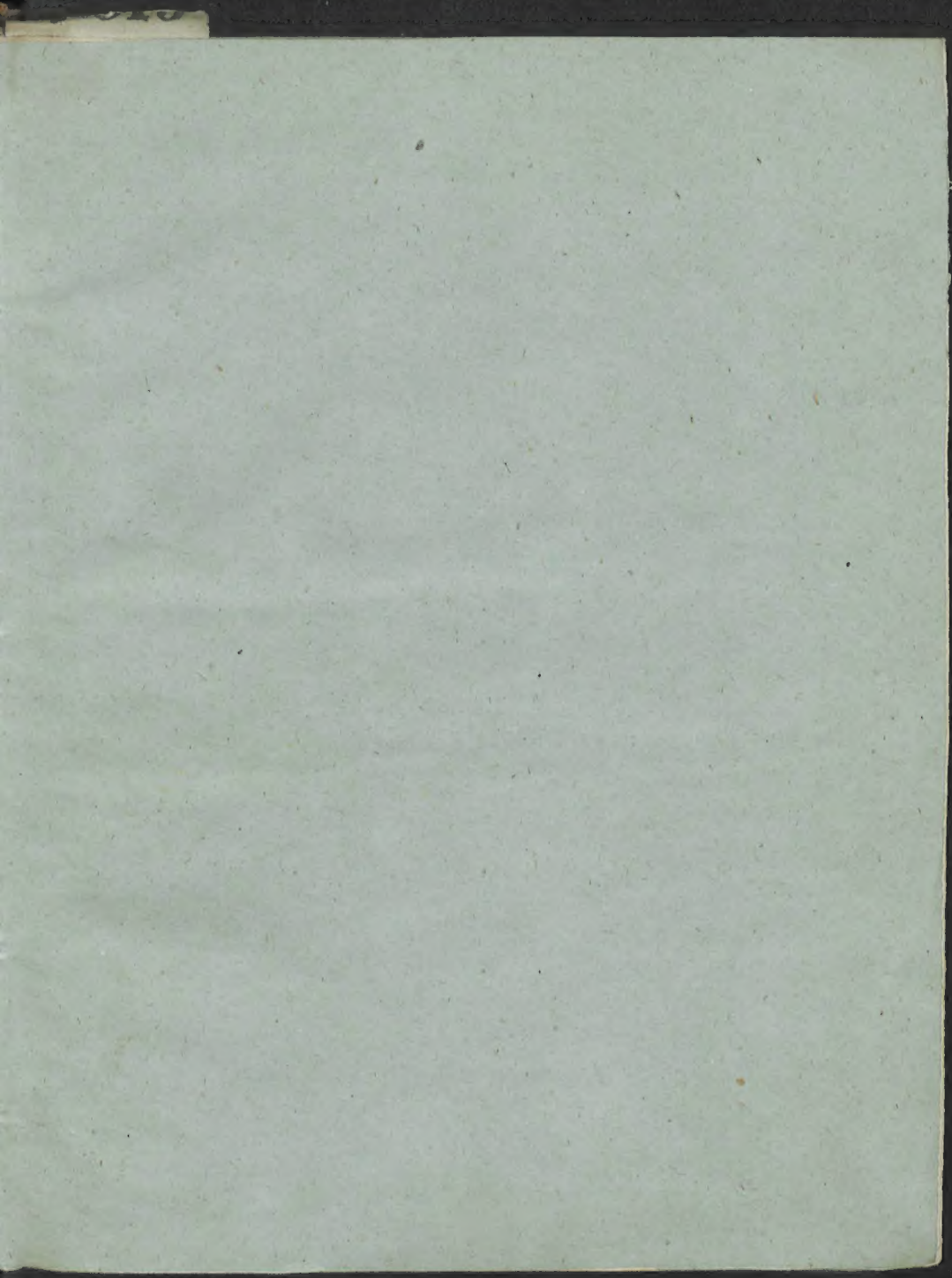
BIBLIOTEKA

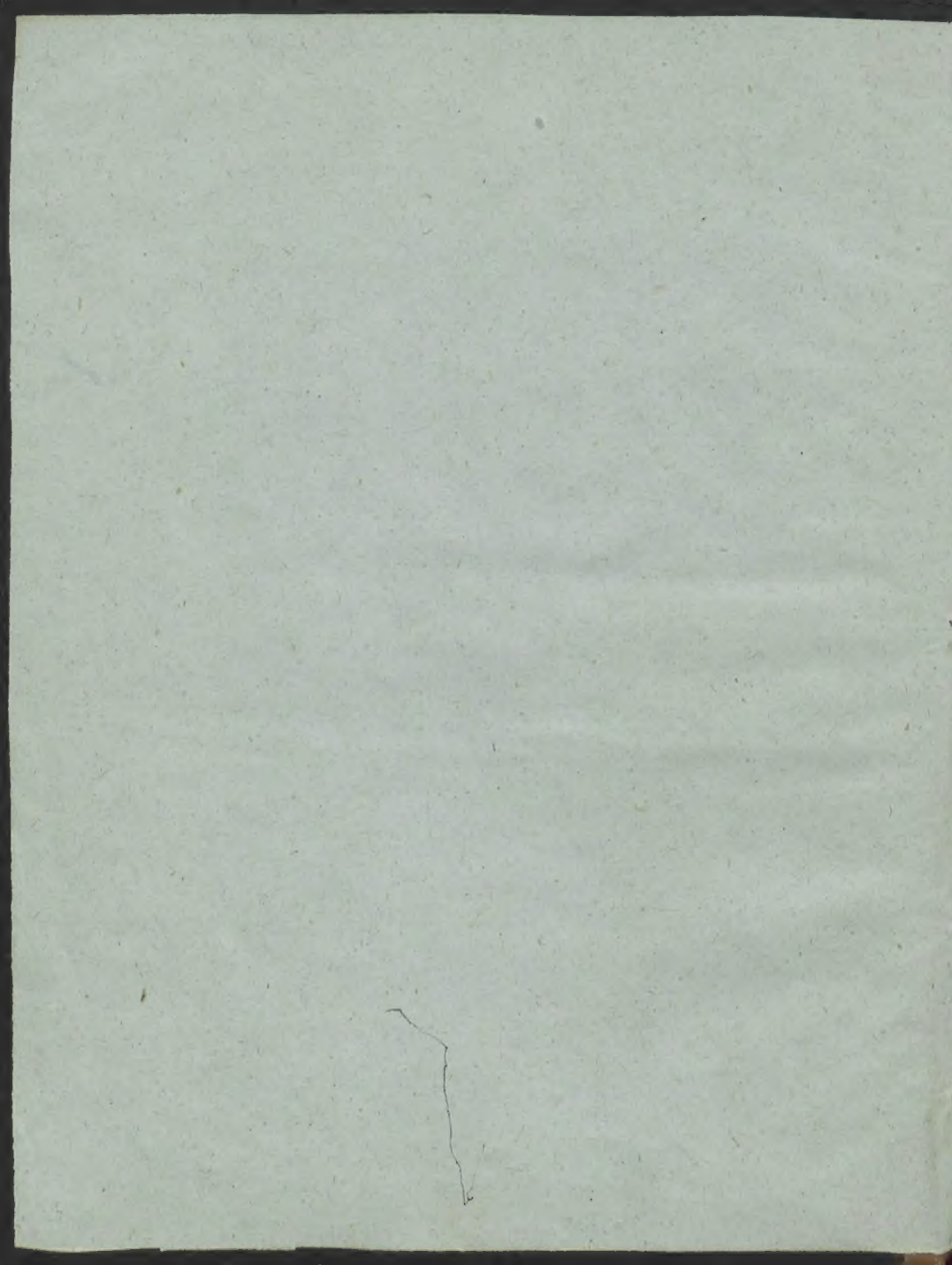
Zakł. Nar. Im. Ossolińskich

XVII

438

HONOS PATERNVS,

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI
REGNI POLONIÆ SENATORI, AC REVE-
RENDISS. ANTISTITI ET DOMINO, D. IOANNI
DEMETRIO SOLIKOWSKI, DEI GRATIA
ARCHIEPISCOPO LEOPOLIENSI;

A suo Monasterio Sieciehouiensi reuerenter &
perquàm honorificè

HABITVS.

*Et à Sebastiano Acerno Sulimiriceñ, Consule
Lublineñ, conscriptus.*

Si Pater ego sum, vbi est honor meus? Si Dominus ego
sum, vbi est timor meus? MALACH, I.

CRACOVIAE,

In Officina Iacobi Sibeneycher, Anno Domini

1 6 0 2.

7.315

RELIGIOSO IN CHRISTO PA-
TRI F. MELCHIORI KRZEMIENSKI, PRI-
ori Monasterii Sieciechouienſis, atq; adeò toti Con-
uentui eiusdem loci, Salutem in Dño IESV.

GLEBA ISTA AGRI SATIS, VT SCIS, LABORIOSI ET IN-
Reuerendi Patres, vt ſim grator erga Dominum meum, quàm ipſe fundus erga me. Quam-
uis enim mihi obtigit locus non ſatis vber: ſatis tamen, vt mea fert ſententia, ſtudiis noſtris
commodus; vtinamq; ſatis tranquillus ac tutus. Venturus ad nos eſt primo quoq; tempore,
vir illuſtri loco natus, Illuſtriſſimus ac Reuerendiſſimus Antiſtes IOANNES DEMETRIVS
SOLIKOWSKI DEI GRATIA ARCHIEPISCOPVS LEOPOLIENSIS &c. non decet
nos eſſe mutos, inter tot gratulatores, neſas eſt vacuis manibus occurrere: cùm ceteri ma-
nus habeant occupatas in aggerendis Domino ſuo munuſculis. Hanc igitur oratiunculam,
cui nomen eſt HONORI PATERNO Conuentus nomine ſcripſi inter plurimas occupatio-
nes meas, quibus aſſidue diſtrahor, vt ſit animi noſtri teſtis erga tantum virum; apud quem
præſtat me eſſe Gratioſum, quàm vel mille Diplomatis communitum. Sicut ergo tu illuſtriſſi-
mum olim Dominum, Dominum Cardinalem Locordinarium noſtrum Cracouienſem, facun-
da, vt audio, fauorabiliq; oratione excepiſti, Diis (vt aiunt) hominibusq; plaudentibus: ita
quoq; amabo te, apud Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum Dominum, Dominũ Archiepiſco-
pum noſtrum, inprimis infantiam iſtam noſtram excuſabis: deinde xeniolum vel potiùs offe-
rentis voluntatem aliquot verbis ornare ne graueris. Vale. Lublini XVI. Calend. Aprilis,
Anno M. DC. I.

Sebastianus Acernus Sulimiricen.
Conſul Lublinen.

XVII - 438 - III

HONOS PATERNVS.

ON PARVM MVLTÀ SVNT HONORUM ac dignitatum nomina & gradus, Illustrissime & Reuerendissime Antistes, IOANNES DEMETRI SOLIKOWSKI, METROPOLITANE LEOPOLIENSIS; quæ partim authoritatis, partim potentiæ, partim virtutis præferunt summam opinionem: & quæ non temerè, neque assentandi studio, neq; ambitionis vanitate, Diis & hominibus imposuit antiquitas: illa inquam antiquitas, quæ sobria, quæ sedata, quæ ab omni ambitu remotissima fuit. Sed vt mihi quidem videtur, ista nomina titulique, hominum ortibus, vitis & functionibus congruentes, propter duas maximè causas, & à bonis candidisque; ciuibus imposita, à clarissimis viris libenter agnita, patienter tollerata, & amico silentio gratoque assensu, approbata sunt. Primam causam esse suspicor, vt illustres excellentesque viri discant & cogitent, se non iacere coniectos in sentinam & aphyam istam pigre imperitæque multitudinis: sed se cœlesti consilio & ope, vi Diuinæ benedictionis & clementiæ, virtutis meritorumque summa existimatione, & legitimæ concionis bonorum virorum testimonio, excitos & erectos esse supra hominē, & propius accessisse ad DEVM. Idque non in gratiā humanæ impotentiae & ambitionis, non propter fastum, non propter admirationem plebeculæ, vt splendor & fortuna cuiusquam ostentui haberetur; sed vt caput honoratū, quo-

2
tidie reminisceretur officii vocationisq; suæ; & id esse cō-
tendat, quod vocari libenter audit. Secunda verò causa
est: vt ij. qui subesse & imperata facere debent, vel in ali-
qua parte obedientiæ sunt obstricti, admoneantur humi-
litis, obseruantia, gratitudinisque erga nouum pinci-
pem & magistratum. Pulcra sunt ista Illustrissime & Re-
uerendissime Præsul, & re & specie grata; non potest e-
nim natura sui obliuisci. Perpaucos inuenias ita Philoso-
phos, quin illos oblectet honorum noua titillatio. Mor-
bus hic est ingenii humani, qui dissimulari potest, non
tolli, viuítque sub nube seueritatis, & sub humilitatis pal-
liolo delitescit. Naturalis est ista gloriæ sitis: sic pauones
expādunt pennas admiratorem nacti: sic plausu ac pop-
ulismatis delectantur & excitantur equi: sic pueri & pu-
ellæ commouentur præconiolis parentum, præsertim, qui
liberali sunt ingenio. Hæc pestis ex amore sui profecta,
nobiscum adolescit, nisi vera illa & CHRISTIANA humi-
litate temperetur. Inde sunt Romani illi prensatores
& candidati, qui Comitia Curiata, cum ingenti spe & ma-
ximo metu, expectaban; taurámq; & aleam popularem,
diuersis ac miris artibus captabant aucupabantúrq;, iam
Ædilitates, iam Censuras, iam Præturas, iam Tribunatus,
iam Prouincias & Romanæ dignitatis amplissimum cul-
men Consulatus. Etsi hoc assequi non licebat: saltē Pe-
danei Iudices, & Patres Minorum Gentium, creari legiq;
cupiebant. Et quàm magno desiderio ambirent: facile
demonstrabat repulsarum pudor ac tristitia. Putabant
enim se neglectos esse à Diis & ab amicis, & inimicorum
ludibrio

Indubrio relictos, qui spe frustrabantur, & honoris ineundi, & capeffendi magistratus. Regii nominis amplitudo & sublimitas, quamvis iam pridem apud Romanos mundi victores inuisa fuit, & paulatim abolescebat, qui Regulos plerumque, quàm Reges appellitare mallebant, gentium & populorum opulentorum Reges: tamè à plerisque, fœdis etiam conditionibus impetrata & retenta est, adulatione obsequiœ tantum non seruili. Cui em̃ qui aliquid legit, non contemnenda, imò non ridicula videtur esse imago illa parum sibi constantis animi? Rex inquam Bitiniæ Prussias, amicus Populi Romani, qui cum Nicomede filio Romam venit adulatam potius, quàm gratulatum. Et cum Populus Romanus captis triumphatisq; Gentio Illyriorum, & Perseo Macedonum Regibus, caput esse valde formidolosus vniuerso terrarum orbi, & auderet iam virga, quasi circino quodam Magico, circumducere & circumscribere mundi Monarchas: venit Prussias cum filio, ac Deos qui Urbem Romam incolebant, Senatūq; & Populum Romanum salutatum se dixit venisse. Pileatus & capite raso Legatis Romanis obuiam ire solebat, libertum se Populi Romani ferens. Romæ quoq; cum venisset in Curiam, submisisse se, & osculo limen Curiae contigisse, & Deos seruatores suos Senatū appellasse dicitur. Quis igitur ad tantas sordes demisit Regem? Quæ causa eum coëgit, vt Deorum Fortunæq; Præneste tam abiectus assentator esset? Nempe timor adimendi auferendiq; regni. Premituit enim potentiam Romanam simul & Fortunæ inconstantiam: cum vi-

deret Reges catenatos duci in triumpho, & florentissima Regna, Macedoniam, Epirum & Illyricum accessisse Romano imperio. Palpatur ergo mūdi victori populo: mulcet Fortunam, quasi rerum & actionum humanarum gubernatricem: vt sibi & filio, proprium perpetuūq; regnum sit, & salua maiestas, nullo fortunæ vento deminuta. Sicut enim honorificum iudicabat; esse, appellari, salutarīq; Regem: ita deforme miserabilēq; putabat, abire regno, cadere maiestate, iacere & ad æqualitatem ciuiū suorū recidere, fierīq; domi suę, vel paruū vel adeò nullū. Hinc illē quoq; Ciceronis querelæ, dum Thessalonica exularet, Consulatu, Ciuitate, domo, libertatēq; motus & proscriptus. Ecquis (inquit) vnquā ex tam amplo statu, in tam bona causa, tantis facultatibus ingenii, concilii, gratiæ, tantis præsidis bonorum omnium concidit? Possum obliuisci qui fuerim, non sentire qui sim? quo caream honore? qua gloria? quibus liberis? quibus fortunis? His etenim destitutus Cicero, vitam sibi insuauem putat, ideóq; sibi tenebras, ideóq; solitudinem cariores esse. Odi enim (inquit) celebritatem, fugio homines, lucem adspicere nō possum. Hi sunt animi, hæ sunt voces hominum, quos sua fortuna deiecit, & quos suus dolor ac moeror absorpsit. Quos aduersa sors ita debilitauit, vt iuuare prodesseq; non possint: & ita exaculeauit, vt mordere, nocerēq; frustra cupiant. Hæc est ambitio filiorum huius sæculi: hæc sunt animarum perturbationes, qui propterea excellere volunt, vt magnificè audiant & emineant, & metuantur. Paucos enim reperias, qui amari dili-
giq;

giq; velint. Quotus enim quisq; est inter eos qui modò
viuunt homines; qui paternitatis, bonitatis, humanitatis
& caritatis nomen malit; quàm splendoris atq; potentia?
Quis vir est excellens, qui sibi tribui aliquid videt, &
quem vêtus popularis afflauit, qui non præcupiat appel-
lari Dominus quàm Pater? Quæ fæmina potens & Illu-
stris est, quam non pudeat dulcis & amantissimi nominis
materni? Quin et matronæ & aniculæ ditiores erubescût,
si quis eas matres dixerit: putant enim eo vocabulo sene-
ctutem sibi & mendicitatem exprobrari: ita, vt venefi-
cæ potiùs appellari patiantur, quàm matres: adeó corru-
pta sunt mortalium iudicia & mores. O venerabile nomē
paternum, vbi est dignitas tua? vbiq; est naturæ priuilegi-
um? vbi est coiunctio fœdusq; caritatis? ô Gratia nominis
materni, vbi sunt elogia tua? Honora PATREM & MATREM.
Ergo fons omnis honoris ortum habet à parentibus. Si
non fuisset Pater, nō esset posteritas, non esset authoritas,
non essent merita, non essent tot honorum discrimina,
non essent vlli gradus dignitatis: Quis enim haberet ho-
norem? aut cui? aut propter quid? prius enim opus est vt
viuamus: deinde vt esset qui cum viuamus: tandem quo
numero, quo gradu, & quo precio simus. Qui prior est
tempore, potior est & iure. Quid autem prius est Paterni-
tate? Quid honore & veneratione dignius? Sunt tamen &
fuerunt multi, qui malunt id quod est natura posterius,
quàm illud, quod est natura prius. Malunt esse vocariq;
Domini, tyranni, reges, quàm Patres. Superbia vicit extin-
xitq; caritatem. Omnes Regna, omnes Dominatum, multi
Diuini-

Diuinitatem & Maieſtates meditantur. Minaces eſſe volumus, & potentes, & metuendi. Miracula ſpectaculaq; hominum potiùs eſſe affectamus, quàm pia & amabilia exempla dilectionis Chriſtianæ. Ergo Paternum nomen iam penes ſolum DEVM remanſit: Materno nomine Eccleſia ſola Catholica & Apoſtolica non verecundatur. Solus DEVS eſt, per quem omnis paternitas nominatur in cœlo & in terra: ſola Eccleſia mater eſt pulcræ dilectionis, in qua ſunt multa ſpiritualia paternitatis, & vt ita dicam maternitatis & cognationis discrimina. Nam & qui baptizat, Pater eſt: generat eĩ, vel potiùs regenerat, per la- uacrum *ἡς παλιγγενέσεως*, & renouationis Spiritus Sancti. Et qui offert obiicitq; infantem vel catechumenum baptizandum, Pater eſt, & vas, & ſponſor, intercedens pro eo qui baptizatur, & verbis conceptis, præeunte verba ſacerdote, ſatisdat. Et ea ſcœmina quæ adminiſtra eſt Sacramenti, applicatq; puerum ad fontem Sacrum, ſuo modo mater eſt: auget enim numerum filiorum DEI. Iſti ergo ſunt, non natura parentes: ſed miniſterio, ſed fide, ſed coniunctione caritatis: pariuntq; non ex ſanguinibus, neq; ex voluntate viri & carnis: ſed natos & procreatos ex DEO. Deinde qui docent erudiuntq; puerum in vera receptaq; fide Catholica, non minus parentes ſunt; nam filium Eccleſiæ nouum & alumnum fidei, quaſi palmitem nouellum, qui non ita pridem in CHRISTVM eſt inſi- tus, nec dum benè coaluit; rigant, educāt, & ferum emor- tuumq; corticem, glubunt ac purgant, ipſamq; plantam in obliquum deſcendere vetant; ſed vt rectà in ſublime tendat

tendat & affurgat, diligenter assuefaciunt. Mox etiam illi qui de loco superiore concionantur, parentis quoq; vices obeunt, & iam non lacte, sed solidiore cibo reficiunt adultos: ut non tantum crescant, sed etiam operentur in domo DEI, & fructum afferant in patientia, & sicut vites in vineis & oleæ in hortis DOMINI, & oliuetis, multa vindemia & opima oleitate, respondeant votis cælestis agricolæ; & sicut feraces agri, collocupletent horrea summi patrisfamilias, magna copia rei frumentariæ. Porro, qui sacrum conuiuium procurant: qui parant epulas: qui stragulis adornant mensas: qui conuiuas inuitant: qui vitas conscientiasq; eorum excutiunt, & quasi in balneo spirituali sordes eluunt, ne temerè veniant hospites: ne pannosi deformesq; accumbant: ne conspectum hospitis inuitatoris offendat, sumouendi eiiciendiq; de conuiuium: sed ut benè compti & benè vestiti gratiq; ingrediantur cænaculum DOMINI: certè optimorū ac sanctissimorū parētum loco habendi sunt isti. Nam & veræ nobis beatitudinis iuge triclinium aperiunt, & viam rectam ostendunt ac muniunt, quā itur ad epulas cœlestes, & leges conuiuii symposiiq; sempiterni nobis ob oculos ponunt: ne excidamus conuiuium; sed ut perpetuò fruamur. Ipsi deniq; quod sumum & maximum est, cibos nobis & alimenta sacrosancta, suis manibus præbent, ad æternam salutem, & ad spiritus pinguedinē. Hæc inquam est vera paternitas, quæ producit nunquam morituros, gignit filios ad æternitatem, procreat felicitati, parat immortalitati, subducit iræ DEI, imponit in arcam Noë. Quæ

ducit ad portū, quæ purgat à peste & ab infectione totius generis humani, quæ manumittit à seruitute, excitat à somno, confirmat in periculis, & ab æternæ mortis capitali sententia vindicat. Natiuitas enim secundum carnem, non tam procreat, quàm exponit homines omnibus quotquot sunt calamitatibus & miseriis: vt prius incipiant nati infantes vagire, quàm lactere: & magnam ætatis partem exigant in somno, & vinculis, & sordibus, & vagitibus, & eiulatibus: indeq; per varias fortunæ factorumq; salebras, ad mortis extremam necessitatem peruenitur. Patris Adæ natiuitas ista est; non de hac nobis est sermo: de illa nos differimus, quæ ex aqua & Spiritu Sancto propagatur, & per quam efficimur gratiæ, non iræ filii. O ineffabili nexu coniuncta cœlestis agnatio; quibus te laudibus veham? quibus ornabo titulis? quod dicendi charactere tollam? quæ tibi regna conferam? quos honorum ventos? Omnia vincis caritate: omnia tuo desyderio antecellis: omnes amores & ignes longo post te relinquis interuallo. Ergo nihil paterno nomine suauius, nihil melius, nihil naturalius. Nam licet de ciuili humanaq; Paternitate loquar: Pater est author familiæ, columen domus, generis humani & Reipub: pro parte sua propagator & vindex, asserens naturam ab interitu, educator liberorum, exemplar morum, distributor operum, patrimonii conseruator & præsidium rei-familiaris, author & conciliator caritatis. Qui si diues est, ornamentum est liberis suis: si pauper, solatium: si bonus, desyderium: si malus, (quamvis malum appellare

lare parentem, religio est) præmium & corona patientiæ est: si sapiens, præceptor & exemplū: si fatuus, piæ dissimulationis occasio. Pater est quasi sol domesticus & priuatus Monarcha, vnicè diligendus & obseruandus. Patrem qui non amat, monstrum est non homo, imò ne animal quidem: videmus enim etiam brutis insitum esse, vt obleruent parentes: & si non vera & rationali caritate: tamen spe pabuli, & quadam quasi opinione prouidentix. Qui nō amat parentem, furiosus est: exutus omni humanitate: influendus in culeum & abiiciendus in profluentem. Qui non amat patrem, fera est; imò vipera est: ideò nascens, vt pereat mater: ideò viuens vt parentes prius enecti, quàm visi desinant viuere: quemadmodum veteres, (neoterici enim aliter sentiunt) de viperarum ortu & crediderunt, & prodiderūt. Patrem qui non amat; negat principia, & generis, & caritatis humanæ: contrauenit DEO: tollit naturæ legem: cum hoc ego disputare non laboro; ad hos redeo, qui sensum humanitatis nondum amiserunt: qui generis ortusq; sui non sunt obliti. Primum autem de iis dico, in quorum auribus, vox Diuina non personuit: qui non audiuerunt, non dico Moisen, sed ne de Moise quidem: qui non viderunt CHRISTVM DOMINI. Non enim defuerunt apud Ethnicos δι φιλοπάτορες ἢ φιλομήτορες naturalis est ista Philostorgia. Inde illa magna vis amoris in Vlyssæ, dum primum cōspicaretur parentem, quem toto decennio non viderat: excussit enim ipsa natura iacrymas etiam nolenti ac dissimulanti filio; Sic em̃ Homer.

Gestierant animi, per nares acce cucurrit

Robur: dum cari conspexerat ora parentis.

Oscula dat pia, circumfusus brachia collo.

Conspectus enim patris in reduce filio, excitauit motū cordis subitum ac violentum: qui versus in fumum & amabilem quandam cordis amaritudinem, delatusq; ad extremas nares, commouet, elicitq; scaturiginem lacrimarum, ex subita laticia manantem: quam ne sapiens quidem & militariter educatus vir, tenere potuit, quin rueret in complexum carissimi parentis. Sic Æneas etiam apud inferos, agnoscit vmbra patris optatissimi: accurrit, prensat, & multo fletu gaudioq; prosequitur, in hunc ferè modum:

Sic memorans, largo fletu simul ora rigabat,

Ter conatus ibi collo dare brachia circum:

Ter frustra comprehensa, manus effugit imago.

Inde orta sunt illa pia cumprimis & salutaria præcepta, vt illud sacri Poëtæ Phocylidis Milesii, qui sic orditur sua præcepta de Religione, hoc est de Pietate erga Deum & Parentes.

Principio venerare Deum, tandemq; parentes.

Et illud Aristotelis, qui solo Deo excepto, Parentes primo loco & Præceptores ponit. Et alibi. Differre excellereq; patrē dicit omnibus aliis, quotquot sunt mortalibus, magnitudine beneficiorū: & quod est longè præstātius; quia Pater est cuiq; suus: αὐτὸς τὸ ἀναλὺ τρεφῆς, καὶ παύσας. causa, inquit, est filio; vt sit, vt alatur, vt erudiatur. id est; Pater est author liberis suis, vt nascātur & sint in na-

tura

tura numeroq; rerum : vt benè commodeq; viuant. Cibus enim pertinet simpliciter ad vitam : eruditio verò ad beatam vitam. Sed huiusmodi sapientum vocibus, referta sunt omnia veterum iuniorumq; scripta. Si verò Sacri codicis testimonia peruolutare vellem, dies me deficeret ; & priùs rauim contraherem dicendo , & aures tuas occupatas orationis tædio defatigarem, quàm eam rem, quæ in confesso est sanis omnibus, percenserẽ. Quid enim refert commemorare PATREM illum, illum ante omnem memoriam & ante homines natos primum & antiquissimum; totius familiæ nostræ, generis, nominis, & sanguinis humani proseminatorem? Quid alium Patrem & Genarcham, à quo profecta sunt absorpti, orbis, exhaustiq; mundi supplementa? à quo gentium populorumq; tyrocinia nata propagataq; sunt? à quo placati numinis cum vniuerso hominum semine fœdus est ictum, & cœlestis arcus æterno iureiurando firmatum? à quo terrarum, agrorum, vrbiũuẽ squalor & solitudo, nouis cultoribus est exornata, capitiq; indies magis ac magis frequentari? à quo introducti sunt, & in possessionem totius continentis & insularum, missi tres illi Sem, Cham, & Iaphet, filii; tanquam Romani illi Triumuii: penes quos deducendarum Coloniarum & legis Agrariæ ius & potestas erat. Quid verò attinet referre tres alios Patres, & maximos, & sanctissimos, qui velut alii Triumuii deduxerũt nouam coloniam DEI, propagaueruntq; familiam IESV CHRISTI filii Dauid, filii Abraam? Ex horum enim sacris con-

series & filum, siue illa quam vocant, linea sanguinis egregii lectissimiq; : ac ducebatur per tres Tessaradecades patrum & abauorum CHRISTI, secundum carnem. Primæ Tessaradecadi præfuit Abraam, secundæ Dauid Rex, tertiæ verò Ieconias vsq; ad natalem eiusdem CHRISTI Domini & assertoris nostri, qui est nouæ paternitatis & agnationis author, Pater futuri sæculi, & Princeps pacis; & quo dignus non est is, qui plus illo diligit patrem & matrem. Ille enim & pater vnum sunt, & in hoc iolo clamamus ABBA PATER, & ex quo omnis Paternitas in coelo & in terra nominatur. Ex cuius sanguine profluxit, ex cuius latere profultauit, ex cuius corde emicuit noua Eua, nouum coniugium, noua sponsa, nouum puerperium, noua progenies. Ideò transfixus pro nobis, & vulneratus, & cruentatus, dicit ad sponsam: Veni dilecta mea, in foraminibus petræ, in cauerna maceriæ: vt intelligamus; quibus nuptiis, quo patre, quæue matre simus procreati. Nempè CHRISTVS dedit nobis potestatem filios DEI fieri, qui credimus in nomine eius. Et ipse dedit quosdam Apostolos, quosdam Prophetas, alios verò Euangelistas, alios autem Pastores ac Doctores, ad consummationem Sanctorum, in opus ministerii, in ædificationem corporis CHRISTI, donec occurramus omnes, in vnitatem fidei & agnitionem filii DEI, in virum perfectum. Sed Ecclesia vnica sponsa CHRISTI, & vnica mater nostra, quæ os suum aperit sapientiæ, & lex clementiæ in lingua eius; quæ consyderat semitas domus suæ, & panem otiosam non comedit. Ita distinxit ordines

ordines & officia in amplissimis ædibus suis, ita instruxit
castrorum suorum aciem ordinatam: ut unusquisq; in
ordine, in statione, & in vestigio suo maneat, & impera-
ta faciat, militans in his terris: & palmam coronamq;
suam consequatur in cælo triumphas. Sed prius, à victo-
re immortalisq; cœtu, capiamus exordium. In cælo qui-
dem, ubi perpetuus triumphus agitur, stat à dextris Bea-
tissima & Virgo, & Mater, & Regina, in vestitu deaura-
to, superauitq; gladium doloris, qui gloriosissimam a-
nimam eius traiecerat, ineffabiliq; gaudio fruitur per
infinitas & incircumscriptas æternitates. Ipsaque tri-
umphatrix & sancta DEI Genitrix, & Sancta Virgo virgi-
num, perpetuo Panegyrico salutatur. Quin etiam salu-
tatur *κεχαριτωμένη*, id est: Tota quanta quanta est, nihil
nisi Gratia est. Quid ni? Quia gratiæ Authore impletur,
& ita quidem impletur: ut sit Gratia plena, ac refertissi-
ma. Non sicut Eua plena temulentaq; Furiis. Nam bac-
chatur Caimo prægnans, & authore tyrannorum graui-
da, fert vterum homicida fœtum, maledictione distentū,
sanguine fraterno contaminatum, spontaneo exilio in-
famem. At Maria Mater gratiæ *κεχαριτωμένη*, CHRISTO
Beatissima illa sarcina prægnans. Caimus erat furiosus,
cuius facies concidit præ inuidia & odio fratris. Item sem-
per pauebat, pallebat, tremebat atq; perpetuò trepida-
bat: item continuus tremor fuit signum formidinis, & se-
cum rixantis conscientiæ. At CHRISTVS fuit princeps
pacis, lenis & mansuetus, Speciosus forma præ filiis ho-
minum, in cuius labiis diffusa est gratia. Ipsa est *χάρις*
nostra,

nostra, quia vtero ferebat plenum gratia & veritate. Et si quid vltquam gratiarum & charismatum reperitur: totum illius est, quem illa ferebat, & qui in illa totus habitauit. Adstant etiam secundo loco velut Prætorii milites DEI Sabbaoth, inuictissimi Spiritus, & iuges insomnesq; legiones ætherei cælestisq; exercitus, & hymnum gloriæ magni DEI, suauis & concordie reiteratione, concinunt & integrant, non sine liberali & amico tremore, & adoratione Diuinæ reuerentiæ plena. Ibi quoq; lætatur veneranda Patriarcharum canicies, immortalis pollens authoritate, multis agminibus filiorum & filiarum stipata, & sælicissimos oculos in Deum defixa. Ibi sanctissimus inter filios mulierum, index & Baptista IESU CHRISTI de Virgine nati, monitor & præceptor pœnitentiæ, IOANNES. Ibi sunt illi duodecim Legati & caduceatores fidei tesseraeq; Christianæ, magniq; iudices duodecim tribuum Israël. Inter quos eminent quatuor scribæ Sancti Evangelij, quibus Tablinum & Archiuum salutis nostræ concreditum est: & penes quos actorum CHRISTI & nostræ religionis incolumis fides permanet. At verò, quis non admiretur vagientem & impollutam infantiam, & masculos innocentes, æquales coætaneosq; CHRISTI de MARIA nati? Quis non auidè spectet sanguinem in fontem lactis materno permixtum? agnos immolatos agnos, puraq; victimæ puram victimam? Hi sunt tyrones æternaq; supplementa victoriæ cælestis, & inseparabiles agni comites. Post hos etiam sunt valdè conspicui, roseo sanguine rubefacti & purpurati martyres adulti. id est; irre-

futa-

futabiles & irredarguti testes, qui constans veritati fideiq; Christianæ testimonium perhibuerunt: & lingua, & tormentorum cruciatuumq; diuturna perpeſsione, & sanguine, demum & vita: Quam fidem præstiterunt CHRISTO, tam viri quàm foeminae, pars triumphî cœlestis pulcerrima & admirabilis; trabeis & stolis albis induti, capitibus coronas perpetuò virentes, & manibus insignia constantiæ suæ argumenta circumferentes. His adde beatos CHRISRI satellites & præcones; Doctores inquam, Episcopos, Monachos & Eremitas: quorum corda eructauerunt verbum bonum, dixeruntq; opera sua Regi. Quorum lingua sicut calamus scribæ velociter scribentis, confessa est confessionem magnam; & qui, cum potuissent transgredi, non sunt transgressi: facere mala, & non fecerunt: qui se castrauerunt propter Regnum DEI: qui inuenti sunt sine macula, & post aurum non abierunt: qui fecerunt res admirabiles in vita sua: qui animo, lingua, stylo & moribus; boni & continentés, carnem suam crucifixerunt cum CHRISTO. Sed hîc quoq; visuntur, Illustrium Fœminarum chori: earum cumprimis, quæ propter amorem CHRISTI, perpetua se virginitate damnauerunt, à nuptiis & viris abhorrentes; dixeruntq; mûdo & lasciuiæ iuuentuti: CONDITIONE TVA NON VTAR. Nupsi meliori. Paraui lucernam CHRISTO meo. Sponsalia contracta sunt, cû specioso forma præ filiis hominum, in cuius labiis gratia diffusa est: valete spōsi, valete proci Penelopes: obligauit me CHRISTVS arrha perpetua: intercessit annulus & corona sponsi dignio-

dignioris, cui regnum mundi & omnem ornatum feci:
li posthabui. Agnum sequor; nihil est mihi cum gregi-
bus hircorum malè olentium: valeant lusus: valeant io-
ci: valeant sciti, compti, delicati, facetiq; cœtus, missam
facite sponsam Regis: de alio corpore triumphate. O
sanctissima, puræ indefloratæq; virginitatis agmina. O
ver odoratum castitatis æternæ. Nulla te metet ætas,
nullus te carpet autumnus, nulla te coquet aut encabit
hyems, nulla tempestas affliget, nullaque ætatis iniu-
ria conficiet. Perpetuò florebis, perpetuum spirabis o-
dorem, perpetuò inter rosas & lilia spaciabere: perpetuò
Regem sponsum intuebere, cum illo te perpetuò oble-
ctabis. Hactenùs de virginibus, & quas castus innocue
virginitatis sanguis purpuravit. Sequitur viduarum &
matronarum gloriosus exercitus, exempla continen-
tiæ, manus eleemosynarum largitrices, linguæ mœsto-
rum consolatrices, pedes Ecclesiarum frequentato-
res, fœminæ sanctæ, matres orphanorum, sacerdotum
nutrices, ministræ pauperum, visitatrices infirmorum,
corda Deo deuota, vasa timoris DOMINI, lampades
misericordiæ, coronæ virorum, educatrices liberorum,
quæ per generationem filiorum saluatæ sunt, mulieres
fortes, procul & de vltimis finibus pretium illarum. De-
niq; sequitur populus, & Respublica cælestis turbæque
magna, quam nemo dinumerare potest ex omnibus gen-
tibus, tribubus & linguis collecta: quæ sempiterna vo-
ce succlamat AGNO aperienti librum vitæ, senioribusq;
dicens: AMEN. Hi sunt illi fortissimi triumphatores &

periodo

periodo victores, qui superauerunt magnos cruciatus,
& abluerunt suas togas, ac dealbauerunt eas agni san-
guine. Ideò comparent ante solium Dei, & ministrant
ei noctes atque dies in templo eius. Et ille qui sedet in
solio, nunquam eis non erit præsens, & neque eos ine-
dia, neq; sitis afficiet in posterum, neq; illos aduret Sol;
neq; vllus æltus; quoniam agnus in medio solio sedens,
reget illos, & deducet eos ad venam aquarum vitalium.
Et absterget DEVS omnes lacrymarum guttas, ab o-
culis & genis eorum. Et hæc ferè sunt, quæ pertinent
ad cælestem illam Hierarchiam, & Senatum Populumq;
superne Hierusalem, victoria potitæ; & ad illas animas,
quibus meritò dici possunt illa: vel his similia quæ Po-
ëta dixit:

Viuite felices, quibus est fortuna peracta

Iam sua: Nos alia ex aliis in fata vocamur.

Hæc sunt quæ pertinent ad Magistratum, & ad Paterni-
tatem illam, quæ est in ciuitate DEI, & in ciuitate DO-
MINI VIRTVTVM. Redeamus deinceps ad Ecclesiam, quæ
in his terris, quasi non domi; sed militiæ forisq; viuit.
Stat in acie terrestris quoque naualisq; miles: delectus
indicuntur: contrahuntur copiæ: conscribitur exerci-
tus: terra mariq; trepidatur: certamen oritur: eminus te-
la congeruntur: signis cominus & viribus collatis con-
fligitur: vtrinq; manu feroq; cernitur. Hic boni impe-
ratores, in parte præcipua laboris & periculi versantur,
& milites suos cohortantur. Ignaui verò terga vertunt;
alii vincunt: alii verò pigriores ea patiuntur, quæ vi-

etis accidere solent. Quis ergo præest his copiis? cuius auspiciis hæc res geritur? cuius imperio paretur? quis regit? quis animat? quis prælium restituit? quis pugnam senescentem redintegrat? Profectò non temerè vagatur miles: non quisq; sibi dux & author est: non, quod in tumultu fieri solet, delectus extra ordinem indicuntur. Sunt in Ecclesia, sunt in ista expeditione Imperatores: sunt Tribuni militũ: est equitatus: est & peditatus: sunt centuriones: sunt decuriones: sunt veterani: sunt quoq; tyrones: sunt procuratores, & velites, & lixæ, calonésq;, deterrima belli colluies. Et quod maximum est; sunt CASTRA: victori receptaculum, victo perfugium, patria altera militaris, hæc sedes; vallumq; pro mœnibus, & tentorium suum cuiq; domus ac penates sunt. Est præterea Ecclesia DEI Sabaoth, terribilis, sicut castrorum acies ordinata: in eo præsertim negotio, in eo bello, vbi non est colluctatio aduersus carnem & sanguinem; sed aduersus Principes & potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitia in cœlestibus. Hic mundus, est sedes belli: hic descenditur in æquum & in arenam, & in ea quæ vulgò vocantur torneamenta. Hoc bellum consciuit, & nunquam consciscere desinit caro nostra, familiaris proditor, domesticus hostis & perduellio. In nobis ipsis est ista seditio carnis, aduersus spiritum. Intra nos est ista pestis, hoc dissidium, hæc struma ciuitatis; cuius author & concitor est Diabolus, id est calumniator, delator & infernalis ille scophanta. Bellum geritur cum Sathana, cum Gæniis nequam

quam, cum portis inferorum, cum spiritibus malis; quorum si fugatur vnus; redit in certamen, cum accessione virium, assumptis & adiunctis sibi, septem aliis spiritibus multò nequioribus. Et ita restituitur, pugna quotidiana iugèq; certamen. Hic ergo nobis Dux & Author opus est, si legitimè pugnare, & nō tumultuari, neque aërem verberare volumus. Adest igitur in Ecclesia DEI, Primatus Beati Cephæ, inuictissimi Petri: qui cadendi, surgendi, iterumq; pugnandi & vincendi, triumphandiq; nobis, & præceptor, & pater, & exemplum est. Qui non modò septies in die: sed septuagies septies congregandi cum hoste, monitor & author est. Vehemens enim hostis est ira: At qui remittit offensā proximo; toties, quoties illi forte bilem mouerit: magnum certè triumphum triumphauit. In Sede & Cathedra PETRI, semper est vnus Primas: in Ouili CHRISTI vno, semper est vnus Pastor: in familia Christiana, & in domo Dei, semper est vnus Paterfamilias. Pro castris Ecclesiæ, semper est vnus Imperator & Consul, cui ex sortitione Prouinciarum, vt Romani loquebantur (κλῆρος enim appellatur sors & regimen spirituale) obtrigit, & urbana administratio, & illa Prouincia, in qua est sedes belli. Et ille est summo totius Christianitatis consensu, Summus PONTIFEX ROMANVS. Constituendus enim est vnus principatus in Ecclesiastica Hierarchia, & non plurium. Nam vt inquit ille:

Non est bona rerum

Summa penes multos: Ergo caput imperet vnum.

Est enim in Ecclesia Dei sub vno CHRISTO, & super vnam Petram, Pastor pastorum, & Pater patrum, & rectorum Rector supremus & vnus: non tamen solus. Non esset enim Pastor pastorum, nisi alios pastores pasceret, eorumq; pascua, & mores, & oues interuiseret. Non esset Pater patrum, nisi alios, affectu non sanguine, patres institueret, eorumq; caritatem & sollicitudinem erga filios exploraret. Non esset rectorum Rector: nisi alios regentes regeret, de eorumque administratione cognosceret. Ille enim est qui aliquando conuersus confirmat fratres. Vnus ergo; non solus tamen: sed cum aliis, & per alios, regit vniuersitatem CHRISTI fidelium; quem iure optimo, & Beatissimum, & Sanctissimum Patrem appellamus, & ad pedes Beatitudinis & Sanctitatis eius, aduoluimur & accidimus, eosq; cum summa veneratione deosculamur. O quam speciosi pedes euangelizantium pacem, euangelizantium bona. CHRISTVS lauit Iudæ plagiarii proditorisq; sui, & osculatus est, si non pedes; at certe labia fraudulenta & infidiosa: nos pedes CHRISTI in seruo eius & Patre totius Ecclesiæ, non osculabimur. Maria Magdalena lacrymis abluit & abstergit capillis, & vnguento delibutos, identidem dissuauia est: nos pedes IESV in summo eius Pontifice, osculo non dignabimur? Maria mater nostri seruatoris, pedes vnigeniti sui emortuos, & frigidos, atq; clavis transfixos exosculatur, & lacrymis maternis affatim rigat: nos pollutissimis labijs, pedes nostri redemptoris non attingemus in Vicario: & vt ita barbarè, ve
rè tamen

rè tamen & bona venia culminis Apostolici dicam, in
Plenipotente eius? Quid ni faciamus? CHRISTVS DO-
MINI est, summus Apostolus est in hac vita: PETRVS
est; pro quo & pro cuius fide, fide illa immobili & pla-
ne saxea, & Marpesia, mundi seruator pro nobis cruci-
fixus, ardentè & enixè orauit PATREM, ne deficiat vn-
quam. Pro quo, Petro inquam, supplicauit æterno
Parenti, ne cribraretur, & non excidat per incernicula
Sathanæ: & ne ventilabro infernali iactata confessio
eius, cadat inter paleas & quisquilias horrei Dominici;
sed vt inter selectissima grana, præcedat paleas citrà re-
manentes, & ab aduerso vento reiectas. Huius manum
tenuit, ne summergeretur in mari: Hunc per Genium
suum eduxit de carceribus & catenis, ne morte eius He-
rodes adularetur Iudeis; & ne rumorù spectaculorumq;
auidum vulgus, pasceret impurissimos, Principis Apo-
stolorum supplicio, oculos. Nos vt par est, gratias agi-
mus omnipotenti DEO; quòd Te nobis incolumem &
quasi rediuiuum restituerit. Sed de summo Patre & Pa-
store admonuisse, satis esto. Cui præstò & ad latus est,
lectissimus sacrosanctusq; Senatus, negociorum fidei,
& Rei Christianæ Curia; sunt Illustrissimi Principes &
& Presbyteri, in quibus vertitur cardo sanctæ Romanæ
Ecclesiæ: sunt Patriarchæ: sunt Archiepiscopi: sunt Epi-
scopi: sunt Abbates & Sacerdotum atq; Monachorum
venerandus & religiosus ordo. Et hîc se iam nobis ape-
rit campus, explicandæ laudandæq; functionis, & Pater-
ni HONORIS TVI: quandoquidem ad eum gradum
perueni-

peruenimus, dum Ecclesiasticam Hierarchiam percurrimus, & quasi carptim attingimus: in quo TV REVERENDISSIME PRESVL ET ABBAS PIENTISSIME, multa nobis vigilantia virtutisq; Tvæ documenta dedisti, ac daturus es, si DEVS voluerit, multò plurima. Adeptus es em̃ tua mirifica pietate & insignibus meritis, in Ecclesia DEI nomen PATERNUM, nomen dulce; nomen caritatis & authoritatis plenum: nempè ARCHIEPISCOPVS & ABBAS. Quorum alterum Præfectum Inspectorum significat: alterum verò PATERM. Alterum est pietatis: alterum vigilantia. Factus es pater duorum fratrum, videlicet Esau & Iacob. Factus es Pater duarum sororum, Marthe & Marie. Quorsum hæc? Nempè factus es Parens duarum Gentium, duarum familiarum, duarum vitarum. Altera familia TVA versatur in seculo: altera in Cælo, Altera TVA classis remigat in mari: altera, iuxta prouerbiū: IN PORTV NAVIGAT. Præfecit te Diuina prouidentia duabus hominum vitis: alteri quidē actiua; alteri speculatiua. Sunt tibi filii spirituales gemelli, ex vna matre & ex vno puerperio nati: Sed intentione, moribus & professione dissimiles ac diuersi. Est qui primus egressus est rufus, & in morem pellis hispidus, vocatūmq; est nomen eius Esau. Est etiā alter protinus egrediens, & plantam fratris manutenens; & idcirco appellatur Iacob. Ouile enim tuum, quod pascis in mundo, varias & multiplices habet oues. Nam vita Politica, quæ & Secularis dicitur, varios habet ciues, varia ingenia & mores versipelles, & colorem rufum, sicut

sicut de Esau dicitur: id est, animos & cogitationes versutas. Ita enim filii seculi prudentiores sunt, Domino teste. Sed alterū ouile tuū, quod est, vel certè debet esse extrā hunc mundum, id est: vmbra ista Monastica, quę se mundo renunciasse profitetur, habet omninóq; habere debet Iacobos tenentes plantam fratris; id est: homines ea religione, ea constantia: vt & alios doceant manere in officio & vocatione sua, & ipsi pedem in vna sede & quasi in vestigio ita figant: vt vagari discurreréq; desinant. Iuxta illud: Sedebit solitarius & tacebit. quod idem est ac si dicat: Sedebit Monachus. Nam solitarius Græcis est ὁ μονάζων: si enim sedebit, ergo non discurret neque fluctuabit. Cauere enim oportet Monachos, ne sint tales, quales Regula Sancti BENEDICTI vocat Gyrovagos. Et sicut præcipit sapiens: Ne sint illis creaturæ Dei in tentationem, & in musculam pedibus illorum. Cæterū factus est Esau, vir gnarus venandi & homo agricola: Iacob autem vir simplex, habitauit in tabernaculis. Habes in sæculo multa millia laicorum, qui cum Esau feras agitant & rusticantur: habes nobiles viros, armis & venabulis intentos: habes & ciues, qui mercaturæ lucrísq; sunt addicti: habes & agricolas, in terra colenda pascendísq; pecoribus occupatos. Sunt in seculari libertate & in domibus regum, qui mollibus induuntur: qui tanquam Esau pilosi sunt: qui voluptati se dediderunt. Sicut enim Ana nepos Esau, inuenit aquas calidas in solitudine cū pasceret asinas Sebeon patris sui; Hus autem & Aram fuerunt Duces horreorū:

ita inter viros seculares, præsertim in ciuitatibus & in
domibus opulenti sunt, qui circa horrea occupantur,
qui aceruos numorum & frugum congerunt. Et vbi a-
bundauerint opes, sunt qui aquas calidas quærant, hoc
est: qui sectentur voluptates, & corpori cuticulæq; in-
dulgeant, & asinas patris sui pascant: hoc est, in otio, pi-
gritia & luxu viuunt, indulgentes Genio. His omnibus
rebus abundat mundus, horum omnium copia est in fa-
milia & posteritate Esau. Sed Iacob est vir simplex, & ha-
bitat in tabernaculis. Det omnipotens DEVS, vt nos
quoq; qui in istis latebris, in his tabernaculis Iacob de-
litescimus, simplicitatē quoq; illius imitemur. Habita-
mus in his castris & papilionibus DOMINI; vtināq;
ita habitemus in his castris, vt strenuos CHRISTI mili-
tes decet; & ne nos attingant seculi contagia, ne cupia-
mus redire in Ægyptum recordati ceparum & alliorū.
Et cū iam DEO adiuuante superauerimus mare rubrū,
demerserimusq; hostem persequentem; ne amplius ad-
spiremus ad Pharaonem, ad Nilum, ad crocodilos, ad
monstra, ad muscas & ad ranas, & ad Angelum percusso-
rem, & ad mortes hominum & pecorum, ad figlinas,
ad opus latericium; & ad sæuissimos exactores, operum
præfectos. Bonum est nos hīc esse: bonum est nos imi-
tari in isto monte DOMINI disciplinam Moſis: Heliæ
seueritatem: bonum est transfigurati IESV CHRISTI
gloriam contemplari, & niueum candorem, & solare iu-
bar faciei speculari: bonum est adhærere Patri Basilio:
bonum est merere sub Patre BENEDICTO: bonum est
sub

sub TE ARCHIEPISCOPO & ABBATE stipendia facere.
Primogenita comparamus cum Iacob; nolumus indulgere ventri & palato cum Esau: valeat voluptas, valeat mundus cum suis lauticiis, valeat pulmentum cum coctione hac rufa, pro qua commutauit Esau prerogatiuam suam & ius primogenituræ: contenti sumus conuictu isto, horreolo isto, foculo isto & cellula ista, quam nobis antecessor TVVS, & ABBAS olim noster emensus est: modò auaricia & inuidia secularium hominum procul absit. Porro, duarum quoque; filiarum Pater es, Antistes Reuerendissime; Mariæ videlicet & Marthæ: duarum vitarum Inspector. & Rector: Marthæ quidē comparamus Ecclesiam TVAM Metropolitanam LEOPOLIENSEM; ubi TIBI in Terris Rusiæ, in Archidiœcesi LEMBVRGENSI, in Ecclesiis item Cathedralibus, Parochialibus, Preposituris, Monachiis &c. tanquam in amplissimis pascuis copiosissimi greges, innumeræ oues, & animarum plurimi cœtus & agmina pascuntur: Et ut Pagani Poetæ verbis utar.

Mille tuæ Latius errant in montibus agnæ.

Non solum enim sacerdotibus Domini præes, quibus particularis de animabus sollicitudo concedita est; verum etiam laicis; id est popularibus, in medio seculo versantibus. Non his tantum, qui eleuant puras manus ad orationem & ad iuge sacrificium agni immaculati; sed iis quoque, qui admovent manus ad gladium & ad aratrum, & qui aliquando respiciunt retrò, & sepeliunt mortui mortuos suos, qui villas comparant, qui iuga

boum emunt, qui vxores ducunt, qui ad cenam DOMINI
venire cunctantur : & nisi vehementius instes, non cu-
rant & contemnunt. Vitam istā actiuam & laboriosam
quæ secularis appellatur, cui præes Episcopus & Sacer-
dos DOMINI magnus, magno Doctorum cōsensu repre-
sentat Martha illa CHRISTI seruatoris nostri hospita,
ad culinam & focum relegata, satagens circa frequens
ministeriū, & conquerens de ocio sororis suæ. Cæterum
Maria soror Marthæ, quæ sedebat secus pedes Domini,
auidissimis auribus verbum eius excipiens, vitæ con-
templatiuæ typum gerebat : Ordinis & instituti nostri
Magistra erat ; Ecclesiāq; istam solitariam seu mona-
sticam significabat : in quam relegantur illi, qui nunciū
remiserunt mundo & omnibus pompis eius, & quibus
nihil est prius & antiquius, quàm PEDES IESV & salu-
tare Verbum illius: ideoq; optimam partem elegisse di-
cuntur, vt potè eam, quæ nunquam ab illis est auferenda:
huius vitæ speculatricis atq; meditatricis, nos esse voto
& iuramento adstrictos cultores, agnoscimus. In hoc lo-
co, in hac spelunca Beati Petri lapsum suum deflentis; in
hoc antro Sancti Patris nostri BENEDICTI, mundi va-
nitates exosi; in hoc nemore, in hoc oratorio habita-
mus : hîc Te magno desyderio expectamus : hîc Te
maxima cum læticia primū viderimus, cum sinceraq;
spiritus exultatione salutamus. Te MATREM nostrum re-
cognoscimus: nosq; & nostra omnia (si modo Mona-
chus aliquid sui habet) tibi dedimus & commendamus.
Tibi nostra paupertas, Tibi nostra humilitas, Tibi no-
stra

stra obēdientia, Tibi nostra patientia, nostri mores, nostra deniq; vita curæ sit. Magna & multa paternæ caritatis experimenta dedisti, in Archiepiscopatu Leopoliensi: prædicat benignitatem Tuam Clerus & omnis ordo Sacerdotalis: admiratur virtutes Tuas populus: vniuersus grex fidei Tuę cōmissus, audit vocem Tuam: insistit vestigiis Tuis. Nominis Tui celebritas & virtutum excellentia obtinuit; vt tibi crederetur altera Ecclesia, altera filia, & altera congregatio. Venisti in possessionē tabernaculorum Iacob: delata est tibi etiam recusanti, Abbatia Sieciechouiensis: Tibi cessit Conuentus iste Monachorum adspirantium ad perfectionem, & militantium sub Regula ista, & sub legibus à Diuo BENEDICTO præscriptis. Imposita est capiti Tuo duplex insula; duæ Prouinciæ Tibi delegatæ sunt; duplex onus moliris. Alterius difficultatem iam expertus es: alterius verò nunc faciendum est periculum. Venisti in locum solitarium, ad paucos Regulæ sanctæ professores; sed ad eos, qui perpetuum bellum indixerunt Acheronti: vbi ad singulare certamen prouocatur diabolus: vbi tentatio certior, & acrior, & prolixior: & vbi semper & ex professo statur in acie: vbi corona multo sudore quæritur: vbi victoria gloriosius reportatur: vbi surgitur facilius, medicina apponitur efficacius, & vulnus ad cicatricem redit citius; alligante Samaritano, & vinum oleumq; infundente. Veni ergo Pater ad filios: veni Abbas ad Monachos: veni Tutor ad pupillos. Agnosce Pastor gregem tuum: agnosce parens tuam in CHRISTO pro-

lem: agnosce huius domus Dei familiam: agnosce tessera-
ram & insignia Sancti Benedicti: utinamq; recognoscas
in nobis, & characterem vitæ Regulæq; illius. Si Pater
es, certè debes Paternam caritatem filiis: si germanus,
inCHRISTO PATER es, ergo non vitricus: si Pater es, ergo
non tyrannus. Quòd si nos sumus filii familiâs, ergo
sumus in patria potestate; ergo tibi debemus & habemus
summum honorem; ergo tibi debemus humilitatem & obedientiam.
Si filij sumus, ergo non priuigni: si filii sumus, ergo non mancipia; sed Te optimo iure, &
sponte, & meritò diligimus: si iuxta Regulam legislatoris & Patris nostri DOMINVS & ABBAS, ergo tibi debemus
& timorem; sed amore filiali temperatum. Abbas, ut asserunt linguarum periti, in Syriaco sermone
Patrem sonat; sed non sine filiali blandimento, non sine puerili grata illa dulciq; balbutie, non sine liberorum liberaliter
educatorum modesta fiducia: ut sciamus hanc vocem vnà cum religiosis & monasticis institutis, de media Syria profectâ esse; vbi sanctus Ephrem Syrus Edeffenus,
& alii vetustissimi Patres desertam solitariamq; vitam professi sunt. Hanc vocem retinere maluerunt Latina Romanaq;
monasteria, quàm vocabulum Græcum. Apud Græcos enim Præfectus monasterio, etiamnum vocatur Archimandrita. Ille autem quem nostra Asce-
terea Priorem appellant; Græcis ferè ἡγούμενος dicitur: quibus nominibus etiam Roxolani in suis Mandris v-
tuntur. Nam Abbatem, Græcorum more Archimandritam vocant; & Priorem corrupta voce, Humenem;

vel

vel, vt alii doctiores, Ithumenem vocitāt. Ista consuetudo & nomenclatura Græcorum, quamuis non abhorreat à re ipsa, & Scripturæ sacræ ideā in plerisq; locis delineata: tamen Latini Syrum nomen maluerunt. Nam Græcis, Mandra: & Speluncam, & ouile, & Proseuchon seu mansiunculam Eremiticam, significat. Quia Patres antiquissimi & Anachoritæ, qui secesserant à mundo; vitam seueram ac tristem ducebant, in specubus & in syluestribus latibulis: quemadmodum non solum noui; verū etiam veteris testamenti Patres fecitasse videmus: vt Moysen in desertis Arabiæ; & Heliam in Carmelo Phœnices promontorio, mari imminente; & Ioannem Baptistam in vasta Hierichuntis eremo, iuxta fluenta Iordanis; & CHRISTVM Assertorem nostrum, in deserto vexatum à Sathana; in monte Thabor immutatum, & in monte oliuarum sæpius orantem: qui se vulpibus & auibus pauperiorē dixit, nec sibi suppetere locum, vbi pedem ponat, & vbi caput illud longè sacratissimum reclinet; sic etiam non paucos Martyres, & Monachos, & Monastrias: inter quas Mariam Magdalenam, Martham, Sanctam Aphram, Mariam Ægyptiacam, B. Paulum Eremitam, B. Basilium, & B. Patrem & Antesignanum nostrum Nursinatem illum senem D. Benedictum, qui in horrido illo Italiæ loco, cui Sublacui nomen est; in latebra montis, austeram & angustam vitam duxit. Hanc vitam disertè graphiceq; descripsit D. Paulus in Epistola sua ad Hebræos, quando ita scribit: Sancti viri circumiuerunt in melotis, in pellibus caprinis

prinis; egentes, angustiat, afflicti; quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & in cauernis terræ. Hæc D. Paulus. Ad quē locum respexisse videtur ille, qui primus apud Græcos Monasteria vocauit Mandras; & Abbates Archimandritas, id est speluncæ vel caulæ præfectos. Nam & illos, qui primi Monasteria condebant, videmus imitatos esse; non palatia regum, non atria principum; sed cauer- nas & specus, in montibus & petris: vel humana mortaliq; manu excauatos: vel naturaliter exesos, & sine artis openatos. Inde illa in antiquissimis monasteriis humilitas ædificiorum, angustia fenestrarum, demissi postes, depressa laquearia, lumen parcè immissum, loci solitudo, homines facie deiecta, mores verecundi & similes attonitis. Hic sermonis raritas, vocis silentium, nutus pro verbis, vestis atrata & promissa; vsui magis, quàm elegantia subseruiens: in vultu tristis seueritas, corpus aridum, ioci nulli, lacrymæ suspiriaq; crebra, cibus ad naturam non ad voluptatem, liberalis tamen; ita vt filios, non seruos ad mensam dicas accumbere, & gratias agere Deo non esurientes: vt sit temperantia non famelica, & sobrietas non sitibunda. Denique, Monasterium quàm proximè accedere debet, ad similitudinem conuictus Eremitici, & veteris illius αναχωρήσεως: vt se Monachi, non in domibus Regum viuere meminerint; sed velut antricolos τρωλοδυτας quosdam, in speluncis agere æuum: & se non mollibus vestiri; sed cilicio, sed pilis camelorum vexatos & attritos esse oportere. Hæc ideo dico;

Edico; non vt mihi, & fratribus aliquid arrogem, vel de
monastica humilitate minùs humiliter cogitem, magis
eam fortasse verbis iactans, quàm factis exprimens; sed
vt ostendam id, quod proposui. Rectè quidem à Græ-
cis appellari Archimandritas, clauistro religiosorum præ-
fectos: est enim ista vox Eremiticæ modestiæ plena, vt
sæpè recordaremur non in Capitolionos, neque Sardis
in Regia Cræsi, neq; Romę in domo Neronis aurea, neq;
in aula superbi Principis habitare; sed velut in lustris &
in cubilibus animalium; quasi vermes non homines, &
quasi iumenta domini, soli Deo & virtuti vacare: Istud
tamen nomen, quantumuis è re natum, Ecclesia sancta
Romana rariùs vsurpat: (tamen in legibus, præsertim
in Codice Iustiniani semel atq; iterum legatur:) nempe
vsus religiosorum obtinuit, vt Abbates, id est; Patres pò-
tius dicatur. Sic em̃ illos vocat Regula sacra, & DOMNOS
& ABBATES. Aliã autem rationem eius rei non video, nisi
quòd Ecclesia Romana prætulit quodãmodo, caritatem
humilitati. Humilitas enim sine caritate, Hypocrisis est:
caritas autẽ teste Apostolo, non inflatur. Archimandrita
humilitatis vocabulum est, Abbas verò caritatis, & eius
quæ ad omnia utilis est, pietatis. Hoc Tu nomen Reue-
rendiss. ANTISTES vnà cum affectu Paterno, vnà cū pietate
& amore induisti. Huic Te Monasterio, huic antro Spi-
rituali gratia Dei præposuit; in quo homines & iumen-
ta saluabit DEVS, id est, in quo nobiles & ignobiles, ge-
nerosos & plebeios, pusillos & magnos, doctos & indo-
ctos, Philosophos & idiotas, Græcos & Barbaros Regu-

la sacra cœquauit: vt non gloriatur sapiens in sapientia sua, fortis in fortitudine sua, diues in diuitiis suis. Sed gloriatur in eo; qui reuelat magna paruulis, & abscondit ea à sapientibus: qui eligit ea quæ stulta sunt mundi, vt confundat sapientes: & infirma mundi eligit, vt confundat fortia: & ignobilia contemptibiliaq; , vt destruat ea quæ aliquid sunt. Hanc domum Tu Præsul & Abbas volens & propitius ingredere: obedientiæ, continentia & omnibus virtutum choris dedicatam: amplectere hanc solitudinem ab Angelis Dei frequentatam: ingredere hanc portam Domini per quam conuersi ingrediuntur. Hæc porta remittit mundo, quæ mundi sunt; & intus illa coërcet, quæ semel Deo consecrantur. Hæc porta ita angusta est; vt per eam non possit ingredi tumor & fastus: non potest ingredi Gigas, & Centaurus, & Goliath; nisi fiat quasi modò genitus infans, lac concupiscens. Et facilius ingreditur camelus per ansulam acus, quàm diues & superbus per hanc ianuam. Per hanc portam foras non exeunt, nisi serui fugitiui, nisi oves infectæ scabiosæq; , nisi verberones & apostatæ; qui vapulando nihil profecerunt, qui eiiciuntur è domo Dei, quasi membra contagiosa & insanabilia, nisi periuiri & apostatæ, nisi sues redeunt ad volutabrum, & canes reglucientes vomitum, nisi conscientia cauterio inusta: exeunt quidem & boni per ianuam istam: exeunt & filii familias; sed nec sæpè, nec iniussu patris, nec frustra temereq; , nec diutius absunt, nec longius: verum eo tantum tempore, cùm sanctæ obedientia necessitas poposcerit,

poposcerit, cū hospitalitatis iura flagitauerint; cū gloria Dei proximiq; salus & profectus euocauerit, cū pietatis & religionis causa vertitur. Hæc igitur Porta Domini est, iusti intrabunt in eam: detq; DEVS omnipotens; vt nihil intret coinquinatum. Et sicut in Schola Platonica scriptum esse fertur: Ἀγεωμέτρητο μὴ εἰσιτω Ita & hîc rectè scribi possit. ὁ βέβηλοῦ καὶ μεμιασμένου μὴ εἰσιτω: Procul ô procul este prophani. Deo & tibi custodiuius istud castellum, istam visionem pacis. Ipse Dominus confortabat seras portarum eius, & benedixit in ea filiis & ciuibus eius. Posuitq; terminos illius pacem. Tibi à Domino patefacta est, porta hæc; non aliunde venis, per ostium intras, aperuit tibi ostiarius. Ingredere Præsul Amplissime; Intra Pater pientissime; Veni orare cum orantibus, flere cum flentibus, gaudere cum gaudentibus, & humilibus te accommodato. Stabimus in domo Domini, eleuabimus manus nostras in sancta & benedicemus Domino. Agnosce, agnosce nomen Abbatiale, dulce nomen Paternum. Absuesce vocari patrens, ne detesteris accessionem noui tituli. Si ABBAS es, si recipis nomen Syriacum; ergo recipe & Latinum: patiaris te appellari τὸν πατέρα τῶν φιλότεκνων: incipias audire Pater, quod etiam nomen suggerit credentibus SPIRITVS CHRISTI; vt erumpant in illam vocem fidei & amoris, ABBA PATER: sic DEVM ipsum compellamus, sic & Te compellabimus. At Tu pro Tua innata ingenii bonitate, pro Tua pietate & clementia, pro Tua functione tam sancti muneris, non aspernaris, neq; asperne-

beris vnquam huius amicissimi, & naturæ pietatiq̃ue
conuenientissimi nominis dulcedinem. Multos inue-
nire licet in seculo; qui Principes, qui Pōtiffices, qui Do-
mini salutarī volunt: Paternum autem nomen; vel non
admittunt, vel cum rubore & fastidio admittunt. Næ
illi vehementer errant, & similes omninò videntur esse,
patribus adulteris; qui extra leges connubii procreau-
runt naturales filios, qui nothi vocantur; ex occulto ve-
titoq̃; congressu satos. Remotis enim arbitris, & audi-
ente nullo, blandiuntur secretò; & fœminis, quarum
clandestina consuetudine vsi sunt; & earum filiis, quo-
rum se patres esse libenter susurrant, conscientia præte-
ritæ voluptatis & successu fraudis delectati. At si verò pa-
lām & præsentē populo, patres à spuriiis appellantur, e-
rubescunt, euntq̃; inficias, ac delirare vel iocari pueros
dicunt: præsertim si ipsi pueri deformes, aut fatui fue-
rint. Quemadmodum de Pane & Mercurio fabulatur
Lucianus. Quando enim DEVM, formosum cum primis
& eloquentem appellat patrem Satyrus, partim homo
partim caper, cornibus & vngulis repræsentans hircum,
deformitate odorisq̃; tœdio pœnitendum: illud respon-
sum reportauit à Mercurio ἢ προσπιμὸς, ἢ φιλοφρονεῖ πατέρα δ'
ὅσα μὴ καλέσῃς με αἰσχροντος ὃ τινός. Patitur adiri prensariq̃; Deus
à deformi filio, & barbam sibi quoque velli, modò se
patrem non appellet præsentibus & audientibus arbi-
tris. Sic etiam illi Pontifices populo DEI præpositi, cūm
dotem Ecclesiæ matris capiunt, cūm fruuntur, cūm sub-
ditorum opera exigunt, cum redditus annuos cogunt,
in locu-

in oculosq; secretò congerunt; benedicunt matri, &
 agnoscunt viles filios. Vt verò locupletiores facti fu-
 erint, tædet eos atq; pudet nominis Paterni: dedignantur à sordida paupereq; plebecula parentes appellari,
 imò ne Sacerdotes quidem vocari patiuntur; vehemen-
 terq; peccabis & offendes; nisi Dominos, Clementi-
 ssimos, & Celatitudoines, & splendores, & fumos, & me-
 ra tonitrua post vnumquodque verbum crepabis.
 Talium Episcoporum, vt apud Te liberè filialiterq; lo-
 quar, plena sunt omnia. Sed Tu Reuerendissime An-
 tistes, publicè claraq; voce inauguratus es, & Abbas
 noster solenniter acclamatus. Liberi Tui sumus, ex li-
 bera nati, patrimi & matrimi: Saræ posteri sumus non
 Agar: iam nos & priuatim filios voca: iam nos benignè
 paternèq; appella. Dabimus equidem operam, Ponti-
 fex optime & ABBAS, multa spiritus lenitate præstans;
 ne nomen Tuum Paternum dehonestemus, ne gratia &
 pietate Tua abutamur, & ne Te nostri vnquam tædeat
 pœniteatue: omnibus modis enitemur, vt filii sapientes
 lætificent patrem, & ne filii stulti & insipientes, contri-
 stent matrem. Contendemus imitari prudentiam; si nō
 Philosophorum, at certè serpentum, & simplicitatem
 columbarum, & prouidentiam formicarum. Tibi su-
 biiciemur, Tibi obediemus, Te obseruabimus, Tibi
 auscultabimus, genibus tuis adnoluemur, Te veniam
 poscemus, in hac domo Dei, in hoc phrontisterio,
 ἐν τῷ ἀγῶνιστῆρι τῆς πόλεως De quo Aristophanica illa rectè vereq;
 dici possunt:

ἡμεῖς σοφῶν τῶν θεῶν φροντιστήριον

Verè enim hîc est schola, & curia, & conuentus animarum sapientum, quæ mundum perosâ, cælum quærunt. Te perpetuò venerabimur in hoc Cænobio, in hac sede & fundo Sethæi quondam gloriosissimi Comitis, in quo loco nunc est terra sancta, solum Deo consecratum; fundus B^m Virginì matri Theotoco, & myriadi Sanctorum CHRISTI militum dedicatus, ager beatus & frugifer, antiquus patrum & fratrum nostrorū altor, familię S. BENEDICTI vetus hospitium. Sed libet istius clari, celebris atq; vetusti Monasterii situm altiùs repetere: vt te Reuerendissime Antistes, in amorem loci tam sancti, & amœni, ac religiosi alliciamus. Neq; laudabimus inanes fumos, quemadmodum de Vlisse dicitur, qui Patriæ suæ *Ἰκαρνός* luculentiorẽ esse dixit igne alieno; sed veras & genuinas naturæ dotes istius loci breuiter attingemus: quæ partim ad hominū vtilitatem; partim ad quietem religionis; partim ad incolentium amœnitatem pertinent. Quando quidem videmus & Beatissimum Patrem Diuum Bernhardum, Monasterii sui Claraualensis encomium dixisse, illiusq; Hypographen reliquisse ad posteros. Ita ergo Monasterii nostri Topothesium ordiemur.

Præterlabitur hunc de quo differimus locum, fluuius in tota Polonia celeberrimus, qui appellatur multis nominibus à populis circumiacentibus. A primis fontibus suis appellatur ab albo colore; Biellawoda: quasi tu dicas, Albula; quod nomen antiquitùs impositum fuisse Tyberi fluuiò dicitur, vsq; ad tempora submersi in eo.

cognominis; casusq; & fatum Principis pereuntis, occasio fuit nouæ æternæq; nomenclaturæ à Tito Liuiò: sic etiam noster amnis, à principio dictus est, & nunc etiam à plerisq; vocatur, & præsertim à Moscis Biellawoda; ab aqua candida: qualem ferè secum deferre solent amnes magni & violenti, propter obiecti vadi turbulentiam, & limum perpetuò canescentem & albicantem: de quo sic olim lusimus.

Non procul hinc, ruit indignatus Vistula pontem,

Aduena Sarmaticos exedit amnis agros.

Tandem vicina Germania imposuit nomen flumini cõuenientissimum, Weyssel. Germanos Poloni secuti sunt vocantq; Wisla, albedinis nomine perpetuò seruato. Weisenim Germanicè album significat, vel vt Frisii dicunt, Wis & Wissel. Hinc originem traxit, Vistula, & Istula. Dicitur etiam hoc flumen Vandalus, à nomine Wanda, vel potius Węda; quod hamum significat: eò, quòd illi forma seu gratia faciei fuerit, pro allecamento vel irritamento voluptatis, qua inescabantur sicut hamo pisces. Hic fluuius in finibus Silesiæ superioris ortus, per totam Poloniam Minorem, & per finitimos populos commodissimus fertur; horreorum quidem exhaustor & exportator annonæ; sed rei numariæ largus importator, & multarum Gentium altor. Alluit hoc loco Monasterium, propè illius hortos leniter & placidè fluens, & augens loci amœnitatem; pisculentus cumprimis & optimis salmonibus abundans, qui marinis omnibus præferuntur: educat quoq; siluros ingentes (sturationes

iones vulgò dicuntur) plaustra magnitudine sua im-
plentes, qui in acetariis asseruati, saporem acquirunt op-
timum. Nauigia multa & crebra visuntur, quæ secundo
flumine, remis; aduerso autem velis & ventis aguntur,
& quæ iucundum deambulanti & meditati spectaculū
præbent. Cæperat iam hic fluuius vehemēter subruere
agros adiacentes, & appropinquare Monasterio, mina-
riq; muris eluuiem & voraginem certam: sed miseratione
Diuina, & auxiliari numine Beatę Dei Genitricis, in
cuius tutela istud est oratorium; nec non intercessione
Sancti Benedicti, aliò est auersus alueus, & ille vetus ac
periculosus, impletur alluuione leni, sensimq; deseritur:
quod fieri cæpit velut auspiciis Tuis, eo sanè tempore,
cū Tu primū ABBAS nolter declaratus ac renunciatus
esses. Porro in ripa fluminis est nemus, irriguum viridi
quercu multaq; populo consitum, & quando per tem-
pus licet, auium concentu lætissimum & salubri frondi-
um inumbratione gratum. Hoc inquam nemus, vel po-
tius hic sacer locus, à parte septemtrionali Monasterium
cohonestauit; iucundus humano prospectui locus, &
amœnissimum visu quercetum; nisi graculorum, quorū
ibi certo anni tempore magna vis nidulatur, densis agmi-
nibus vocalissimoq; strepitu, personaret ac concrepa-
ret. A Meridie & Occidente camporum est mira plani-
cies, & magna copia læticiaq; segetum; & in pratis ma-
gna graminis vbertas; & in syluis non irrita ferarum ve-
natio; villarum prædiorumq; opportuna propinquitas.
Oppidum aliquot stadiis à Monasterio distat: à quo &
Mona-

Monasterio & Abbati nomen est. In quo sunt ciues agricolaë, iusti & simplices, rusticis operibus intenti; qui arando & pascendo victum quaritant: fœminæ tristes ac morosæ, pudiciciam seueritate facillè tuentes, & alienæ ab omnibus illecebris viragines: nihil ibi scitum, nihil elegans, nihil molle, voluptatis irritamenta nulla: ita, vt religiosus homo præterire possit sine scandalo. Cœnobium ipsum, in secessu iucundo & quieto, prædoni pabulatori; militi, prorsus deuio & insueto. Conuentus in loco solo & incelebri, septus quâ syluis, quâ pomariis. Oratorium structura vetusta, partim lateritia, partim lapide quadrato. Patrona loci, B. Virgo Mater Maria: post hanc, alii præsides fani sunt; decies mille CHRISTI Milites & Martyres. Monachi viuunt sub legibus & instituto D. BENEDICTI, qui fuit ABBAS Montis CASSINI, vita & miraculis clarissimus. Conditor Cœnobii Setaus, in Regno Poloniae vir suo seculo potens & Illustris: quem postea iuuerunt aliquot Duces & Reges; qui & opus inchoatum consummauerunt, & censum dotem; Ecclesiæ fecerunt auctiorem. Instaurator verò Monasterii, Mathias Riciuolensis, ABBAS, ortu quidem humili, vtpotè plebeius exigui; oppidi alumnus: sed spiritu generoso, nec non erga cultum Diuinum Zelo magno; cuius insignis pietatis multa sunt ad posteros monimenta. Iosephus Weresczinski Episcopus Kiiouiensis & Abbas Sieciehouiensis prædecessor tuus, quamuis Monasterii conditionem reddiderit multò deteriore, bona; eò pertinentia propemodū

omnia prorsus oneravit, obligavit, & vix non alienavit;
tamen vel in hoc solo dilaudatur à plerisq; quia rationē
iniit, qua gloria DEI, conditorumq; ac testatorum salu-
taris intentio, suo procedat ordine, ministeriumq; sa-
crum in Ecclesia illa non interfleat; utq; Monachi, ta-
met si non lautè, honestè tamē & non sordidè alerentur.
Et ni faceret, omnia desolatum ac dissipatum iri certū
erat. Nervus est rei Ecclesiasticæ, CONTINUATIO GLO-
RIÆ DEI; à qua omnibus, præsertim DEO dicatis nun-
quam cessandum est; ne quando dicatur sacerdoti præ-
sertim religioso, eoq; magis præfecto aliis. Heus tu.
Vbi fueras quando me laudabant astra matutina? Qua-
re non interfuisti Angelis & Archangelis, non cessanti-
bus clamare quotidie SANCTVS? Quare tacebas inter
illos; cum quibus, & tuas, & adstantium voces admitti
iubere deprecabaris DEVM? Quare cessabas inter eos qui
nunquam cessant, non canere tantum, sed tremere &
clamare, non semel atq; iterum, sed quotidie? Quare non
prædicasti nec laudasti eum, quem laudant non tantum
vulgus Angelorum (si modò in cœlo aliquid est vulga-
re) sed Cherubim quoq; & Seraphim? Quem adorant
Dominationes, trepidant Potestates? Quare non annū-
cisti LAVDEM DOMINI de die in diem? Quare in te sub-
stitit cursus GLORIÆ DEI, & non traditur per ma-
nus hominum de generatione in generationem? Qua-
re hæc non scribuntur in generatione altera, & popu-
lus qui creatur & creabitur, te cessatore diminuit ac di-
minuet cultum DEI? Quare laudationes DOMINI
non

non loquitur os tuum? Profectò, profectò Reuerendissime Antistes? inexcusabilis est intermissio Diuinæ laudis, inexcusabile silentium. Hæc autem detrimenta religionis, hoc læsæ Diuinæ Maiestatis crimen, hanc summam summi numinis iniuriam fieri committiq; necesse fuit in hoc oratorio, si denegarentur alimenta seruis DEI: si propter Prælati sumptus inanes, prorsus interiret patrimonium CHRISTI: si non suppeditaret huic Monachio corporiq; sacerdotū vnde viueret: si propter militiam & bellicas expeditione, quæ Prælato nostro cordi erant (quibus alioqui non est res alienior, à vita monastica) contabuissent fratres fame & frigore. Quæ si accidissent; quod tamen DEVS auferat; iam nunc in hisce locis, soli perstreperent graculi, dilapso sacerdotū choro. Sed hîc finem faciamus, vbi maximè concaluit oratio, quam Zelus domus DOMINI fortassis æquo prolixior fecit; & vereor quidem, ne turgidiorem, quàm religiosa modestia patiatur. Habes itaq; Reuerendissime ANTISTES, breuem descriptionem Monasterii TVI, cui TE Diuina Prouidentia præfecit. Habes situm illius & commoditatem. Habes statum eius, in quo fuit cū adhuc re incolumi floreret. Habes & eam quæ nunc est, conditionem. Habes præterea huius Syræ vocis ABBA: id est, Nominis Paterni commendationem; in qua maior ferè pars nostræ orationis absumpta est. Ingredere ergò quod bonum, fœlix atq; faustum sit, & præsentem loci fortunam æqui boniq; consule. Accingere & excita TE ad defendendam Ecclesiam DEI, & ad asserendum resti-

47
tuendumq; CHRISTO, & Sancto BENEDICTO suum
patrimonium. Vide quomodo posuerunt Sanctuarium
DOMINI in pomorum custodiam. Nihil est integrum
nihilq; liberum, nisi hortus iste quem vides, pomis py-
risq; confitus: omnia possedit mundus, omnia cesserunt
in vsum sæculi. Veni ad liberandum nos : recupera hæ-
reditatem DOMINI: posside vineam DEI SABBAOTH:
vt aliquādo rebus in integrum restitutis & ad pristinum
florem reuocatis, hinc respiremus: hinc habitemus: hinc
soli DEO vacemus & feriemur: hinc vitæ curriculum per-
agamus: hinc deniq; ad coronam percipiendam feli-
citer euolemus. Tu nobis præsis, Tu coërceas delin-
quentes, Tu bonis frugiq; Monachis, in Spiritu sancto
blandiaris ac dicas. Venite filij audite me, timorem Do-
mini docebo vos. Et ad DEVM aliquando exclames.
Narrabo nomen tuum fratribus meis. Nosq; filii obe-
dientiæ, respondeamus. Loquere DOMINE, quia audi-
unt serui TVI. Tu nobis præcipe quod bonum est,
in conspectu DOMINI. Cui soli, qui est Pater ac DOMI-
NVS Cœli & terræ: qui est Pater luminum: qui est Pa-
ter DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI: qui est Pa-

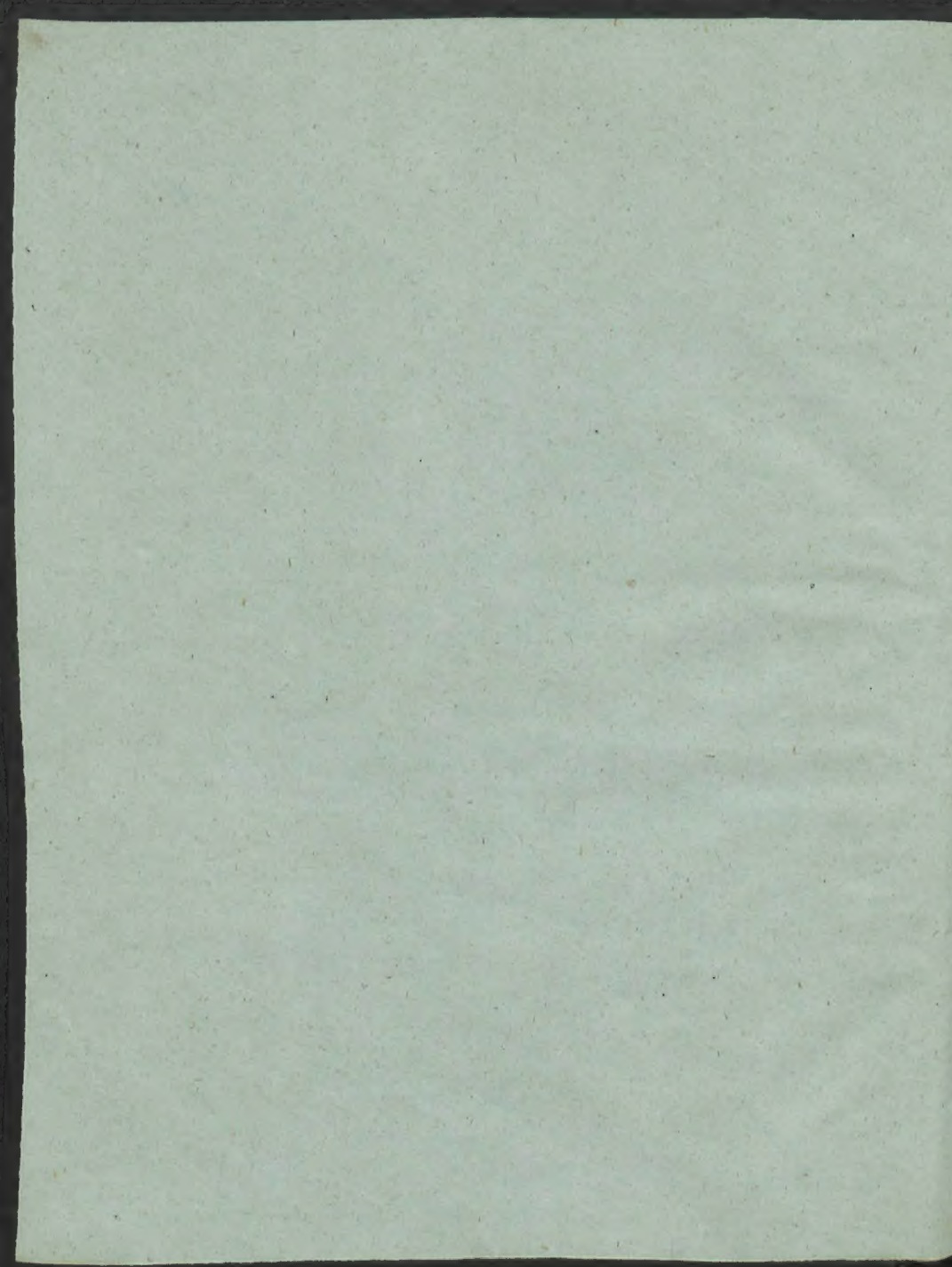
TER NOSTER, cui dicimus: ABBA PATER;

fit laus, honor, & imperium, in
secula seculorum

AMEN.

9784

